

แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอ
เมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1*
SOLUTION GUIDELINES OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN EARLY
CHILDHOOD EDUCATION OF SCHOOLS IN THE DISTRICT
OF TAK DISTRICT UNDER THE OFFICE OF PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA TAK 1

กาญจนา จันทร์ประจํา

Kanchana Chanpracham

ขวัญชัย ขวณา

Khwanchai Khuana

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Kamphaeng Phet Rajabhat University, Thailand

E-mail: kanjananamsri@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของครูใน โรงเรียนอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และ 2) ศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูระดับปฐมวัย และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 151 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ภาพรวมพบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า ทั้ง 6 ด้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ภาพรวมพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขต

* Received 22 January 2021; Revised 31 January 2021; Accepted 21 February 2021

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวนทั้ง 17 คน ได้ให้แนวทางดังนี้ โรงเรียนควรจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

คำสำคัญ: ปัญหาการบริหารงานวิชาการ, แนวทางการบริหารงานวิชาการ, การศึกษาระดับปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research article were to 1) study the problem of academic administration in the early childhood education of teachers in Muang Tak District School under Tak Primary Educational Service Area Office 1 and 2) study solutions to problems of academic administration at the early childhood level of teachers in Muang Tak District School, Tak Primary Educational Service Area Office 1. This research is Survey Research. The study of the population academic administration Namely Primary Teachers and School Administrators, 151 people. Obtained from tool - specific randomization. Tools used in this research included 1) questionnaire and 2) interviews. Data were analyzed by baseline statistics : mean, standard deviation and content analysis. The results of the research were as follows: 1) The study results of the state of early childhood education management in schools in the Muang Tak district group under the Tak Primary Education Service Area Office 1, all 6. The average was at a high level and The study results of problems of early childhood education management in schools in the Muang Tak district group under the Tak Primary Education Area Office 1, all 6 aspects were at a high level. 2) Guidelines for early childhood academic administration Schools in the Muang Tak District are under the Tak Primary Educational Service Area Office. From interviews with 17 experts, the guidelines were given as follows As such, schools should provide experiences that are suitable for local conditions, provide experiences to suit the age and development needs of children, and involve parents in creating curriculum formulas for schools.

Keywords: Problem of Academic Administration, Solution Guidelines of Academic Administration, Early Childhood Education

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มุ่งพัฒนาเด็กบนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา หรือการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี อารมณ์แจ่มใส มีความประพฤติดี มีวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลดีต่อพัฒนาการของเด็ก คือ การที่ผู้ใหญ่ให้ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับความคิดเห็นของเด็ก การใช้เหตุผล ผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก การสร้างวินัยเชิงบวกในการอบรมบ่มนิสัย ซึ่งจะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมายชีวิต มีวินัยในตนเอง สามารถจัดการกับความเครียดและปัญหาได้ การอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ครอบครัวและสถานศึกษาของเด็กระดับปฐมวัยต้องปฏิบัติอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย พบว่า การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยยังมีปัญหาอยู่หลายประการ เช่น ปัญหางานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการนิเทศภายใน รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอนและงานที่มีปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ (รัตนา อินทะชัย, 2559)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติการสอนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยและการศึกษาหาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อนำแนวทางที่ได้มาใช้ในการดำเนินการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 99 คน รวมทั้งหมด 151 คน ในปีการศึกษา 2560 ในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพและปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) การนิเทศการศึกษา 6) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
2. แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
3. แบบสัมภาษณ์บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี ปรัชญาและแนวคิดจากเอกสาร บทความ คู่มือการบริหารงานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยนำกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการทำการศึกษากำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) จากตำราของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3. การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามของมัทนา ฉวนพัยค์ (มัทนา ฉวนพัยค์, 2558) มาปรับปรุงและหาคุณภาพของเครื่องมือใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหา ภาษาและความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
3. ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยในข้อคำถามได้กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็น 3 ระดับ ซึ่งการหาค่าต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือ
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย กลุ่มละ 15 คน
6. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นในด้านสภาพเท่ากับ 0.92 และในด้านปัญหาเท่ากับ 0.94 (Cronbach, L. J., 1990)
7. นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขแล้วดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการและครูผู้สอนระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเวลาที่มีการอบรมครูปฐมวัยและมีการจัดประชุมคณะครูประจำกลุ่มอำเภอและเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทั้งหมด จำนวน 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละตัวเลือกในข้อคำถาม
2. วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ทั้ง โดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1.1 สภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ทั้ง 6 ด้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 1) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร 2) ด้านนิเทศการศึกษา 3) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 6) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลฯ	4.19	0.73	มาก
2. ด้านนิเทศการศึกษา	4.11	0.74	มาก
3. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.55	0.59	มาก
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.51	0.63	มาก

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	μ	σ	แปลผล
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.37	0.58	ปานกลาง
6. ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.29	0.56	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.67	0.45	มาก

1.2 ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ทั้ง 6 ด้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 1) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร 2) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 6) ด้านนิเทศการศึกษาตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

รายการ	ระดับปัญหา		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลฯ	4.19	0.73	มาก
2. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.19	0.73	มาก
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.09	0.53	มาก
4. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.93	0.53	มาก
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.79	0.44	มาก
6. ด้านนิเทศการศึกษา	3.75	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	3.99	0.47	มาก

2. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครู ในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีประเด็นสำคัญดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการ 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ โรงเรียนควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นให้เหมาะสมและเพียงพอ การจัดสภาพแวดล้อมที่สนองความต้องการ ความสนใจ และพัฒนาการ 3) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ คือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมให้เด็กได้ปฏิบัติ และเรียนรู้ด้วยตนเองส่งเสริมกระบวนการสังเกต การฟัง การตั้งคำถาม การกล้าแสดงออก 4) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน คือ จัดให้มีการประเมินผลการพัฒนาการตามสภาพจริง มีการประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านและการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา คือ การกำหนดนโยบายและทิศทางการนิเทศภายในผู้เชี่ยวชาญได้

เสนอแนวทางพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย คือ สถานศึกษาโดยครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดปฏิทินการนิเทศการเรียนการสอน การจัดปฐมนิเทศและประชุมผู้ปกครอง และ 6) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร คือ ผู้สอนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาเด็ก ผู้สอนควรปรึกษา พูดคุยกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ จัดสัมมนาเผยแพร่ความรู้สู่ผู้ปกครองในการพัฒนาเด็ก โรงเรียนแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบ ผู้สอนกับผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า ทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร 2) ด้านนิเทศการศึกษา 3) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 6) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สอดคล้องกับ มัทนา ฉวนพยัคฆ์ พบว่า การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (มัทนา ฉวนพยัคฆ์, 2558) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเกี่ยวเนื่องมาจากบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ได้ก่ออาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานต่างจากตนได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ อภิเชษฐ์ บุญพยอม พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ได้แก่ งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (อภิเชษฐ์ บุญพยอม, 2560) สอดคล้องกับ คนาวรรณ พันธุ์โชติและพงษ์ธร สิงห์พันธ์ พบว่า สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติในด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมมากที่สุด รองลงมา (คนาวรรณ พันธุ์โชติและพงษ์ธร สิงห์พันธ์, 2560) คือ ด้านการบูรณาการเรียนรู้ และต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะทุกสถานศึกษาต้องมีการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ กนกรัตน์ เชษฐเจริญรัตน์ พบว่า สภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (กนกรัตน์ เชษฐเจริญรัตน์, 2551) คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กและการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า มีสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกันในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครอง

1.2 ผลการศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า ทั้ง 6 ด้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ และด้านนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปมากที่มีผลต่อการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ แอน สุชะจิระ พบว่า สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (แอน สุชะจิระ, 2558) สอดคล้องกับ สมิตรา ไสแสง พบว่า การศึกษาปัญหาการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน (สมิตรา ไสแสง, 2553) พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านนิเทศการสอน ด้านการบริหารหลักสูตร และสอดคล้องกับ รัตนาภรณ์ เตปินตา พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา (รัตนาภรณ์ เตปินตา, 2555) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมในปัจจุบันกับสังคมสมัยก่อนมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและค่านิยมในการดำรงชีวิต พ่อแม่ต้องช่วยกันทำงาน ไม่มีเวลาให้กับบุตรหลาน ในส่วนของรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ จึงมีการสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในปัจจุบัน

2. จากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คนได้แนวทางดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรียงลำดับดังนี้ จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัย

และพัฒนาการของเด็ก ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยเลือกตัวแทนผู้ปกครองมาเป็นคณะกรรมการโรงเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้สอนระดับปฐมวัย ให้ชัดเจน มุ่งพัฒนาเด็กทั้งปกติ เด็กพิเศษและเด็กด้อยโอกาส

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เรียงลำดับดังนี้ โรงเรียนควรจัดหา สื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นที่เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก จัดสภาพแวดล้อมที่สนองความต้องการ ความสนใจและพัฒนาการของเด็ก จัดจำนวนนักเรียนไม่เกิน 20 คน ต่อครู 1 คน เพื่อที่จะได้ดูแลได้ทั่วถึง สร้างบรรยากาศให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายและได้ออกกำลังกาย โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เรียงลำดับดังนี้ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมให้เด็กได้ปฏิบัติ และเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมกระบวนการสังเกต การฟัง การตั้งคำถาม การกล้าแสดงออก จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5

2.4 ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเรียงลำดับดังนี้ มีการประเมินผลการพัฒนาการตามสภาพจริง การนำผลการประเมินพัฒนาการมาใช้ในการปรับปรุงและจัดประสบการณ์ให้เด็ก การประเมินพัฒนาการเด็กครอบคลุมทุกด้าน การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการประเมินพัฒนา การวางแผนการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

2.5 ด้านการนิเทศ สถานศึกษามีควรมีการกำหนดนโยบายและทิศทางการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดปฏิทินการนิเทศ การเรียนการสอน มีการจัดปฐมนิเทศและประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน การควบคุม กำกับ ติดตาม การนิเทศงานวิชาการและมีการประเมินผล งานวิชาการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

2.6 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร ครูผู้สอนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กและปรึกษา พูดคุยกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอจัดให้มีการสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้สู่ผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กโรงเรียนควรมีการแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองทราบเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและหาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า 1.1) สภาพการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัย ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 1.2) ปัญหาการ

บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า แนวทางที่โรงเรียนควรดำเนินการ คือ 2.1) การจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการของเด็ก 2.2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมและเพียงพอ 2.3) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และ 3) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 3.1) ควรศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนในด้านอื่น ๆ เพื่อนำข้อมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น 3.2) ควรมีการจัดการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ 3.3) ควรมีการจัดการจัดการศึกษาระดับอื่น ๆ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ เชษฐเจริญรัตน์. (2551). สภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คนาวรรณ พันธุ์โชติและพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2560). สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์, 1(1), 12-26.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มัทนา ฉวนพยัคฆ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนา อินทะชัย. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รัตนารณ์ เตปินตา. (2555). ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุมิตรรา ไสแสง. (2553). ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิเชษฐ์ บุญพยอม. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- แอน สุชะจิระ. (2558). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.